

בס"ד. שבת חול המועד סוכות, ה'תשכ"ז

(הנחה בלתי מוגה)

ושאבתם מים בששון ממעייני הישועה¹, הנה מ"ש בששון דוקא, היינו, שאיבת המים צריכה להיות בשמחה, ועד שאמרו רז"ל² מי שלא ראה שמחת בית השואבה לא ראה שמחה מימיו. וצריך להבין, מהו ענין השמחה המיוחדת דשמחת בית השואבה, והלא כל המועדים נקראים מועדים לשמחה³, ובפרט חג הסוכות, שבמועדים גופא נקרא זמן שמחתנו⁴, והיינו, שגם לולי הענין דשמחת בית השואבה יש בחג הסוכות שמחה מיוחדת יותר מכל המועדים, וא"כ, מהי המעלה המיוחדת של שמחת בית השואבה, שהיא יתירה באיכות ובכמות על כללות השמחה דחג הסוכות, ועד כדי כך, שמי שלא ראה שמחת בית השואבה לא ראה שמחה מימיו.

ב) והענין הוא, דהנה כתיב⁵ תקעו בחודש שופר בכסה ליום חגינו, והיינו⁶, שכל הענינים שהיו בהעלם (בכסה) בראש השנה, באים בגילוי בחג הסוכות. ועד"ז בנוגע לעניני יום הכיפורים (שהוא הסיום וחותם דר"ה וכל עשי"ת), שמתגלים בחג הסוכות. דהנה, מצות סוכה היא בדוגמת ענני הכבוד, כמ"ש רבינו הזקן בשו"ע⁷ דמ"ש⁸ כי בסוכות הושבתי את בני ישראל בהוציא אותם מארץ מצרים, הם היו ענני כבודו כו', ודוגמא לזה צונו לעשות סוכות כו', וידוע⁹ שסכך הסוכה שהוא בדוגמת ענני הכבוד נמשך מענן הקטורת שהי' הכהן גדול מקטיר בקדש הקדשים ביום הכיפורים. ומצד התגלות עניני יוהכ"פ בחג הסוכות נעשה ענין השמחה, זמן שמחתנו, כי שמחה הו"ע הגילוי⁹. וכן גם בנוגע לשמחת בית השואבה (שבהוספה באיכות ובכמות על השמחה שבחג הסוכות מצד עצמו), ששייכת גם לשמחה של חג הסוכות מצד עצמו

(7) אמור כג, מג.

(8) ראה עטרת ראש שער יוהכ"פ לו, א ואילך. אוה"ת סוכות ע' א'תשכב ואילך. המשך וככה תרל"ז פפ"ד (סה"מ תרל"ז ח"ב ע' תרד ואילך). סה"מ תרנ"ז ע' קסב. (9) סה"מ תרנ"ז ע' קעד. ובכ"מ.

(1) ישע"י יב, ג.

(2) משנה סוכה נא, סע"א. גמרא שם, ב.

(3) נוסח התפלה וקידוש ליו"ט.

(4) תהלים פא, ד.

(5) ראה לקו"ת ר"ה נד, ד. סידור (עם

דא"ח) רלה, ב.

(6) או"ח סתרכ"ה.

שזהו שגם ניסוך המים הוא בזמן ניסוך היין¹⁰, שגם שמחה זו היא מצד התגלות עניני יוהכ"פ. ויש לבאר תחילה הענין דיוהכ"פ, שהוא יום מחילה וסליחה וכפרה, ע"י עבודת התשובה. דהנה, ענין התשובה צריך להיות בכל יום, כמארז"ל¹¹ שכדי לקיים שוב יום אחד לפני מיתתך, צריך להיות כל ימיו בתשובה. ומ"מ רואים במוחש שיש חילוק בין עבודת התשובה שבכל השנה לעבודת התשובה דיוהכ"פ. וכדאי אתא במשנה¹² שלשה חילוקי כפרה הם ותשובה עם כל אחד, עבר על מצות עשה ושב אינו זו משם עד שמוחלין לו, עבר על מצות לא תעשה ושב, תשובה תולה ויוהכ"פ מכפר. וצריך להבין מהו החידוש של עבודת התשובה דיוהכ"פ לגבי עבודת התשובה דכל השנה.

ג) **ויובן** בהקדם מאמר אדמו"ר מהר"ש ד"ה כי ביום הזה יכפר עליכם גו', בסוכות תשבו שבעת ימים, ביום השמיני עצרת תהי' לכם¹³ (שמיסוד על מאמר אדמו"ר הזקן¹⁴), שבו מבאר ההפרש בין התשובה שבשאר ימות השנה לתשובה שביהכ"פ.

ומקדים לבאר, דהנה ידוע שהמלכות נקראת כסא, לפי שענינה הוא כיסוי והעלם, שמכסה ומעלמת על המוחין. וזהו מ"ש¹⁵ כי יד על כס י"ה, דפי' כס י"ה היינו שהמלכות (כס) מקבלת מבחי' החכמה (כידוע בענין אבא יסד ברתא¹⁶), וזהו י"ה, בחי' החכמה¹⁷, דאף שיש בו (לא רק אות יו"ד, אלא) גם אות ה"א, הרי החכמה שהיא היו"ד כוללת בתוכה את הבינה שהיא ה"א, ולכן נקראת החכמה י"ה. ועוד פירוש בזה שהחכמה נקראת י"ה¹⁸, שהה"א די"ה הו"ע הבן בחכמה¹⁹. ועוד פירוש בזה, שלעולם האות הראשונה היא הגוברת²⁰, ולכן, החכמה שהיא היו"ד, היא העיקר בשם י"ה, ולכן שם י"ה הוא בחכמה. אמנם, אף שהחכמה נמשכת במלכות (אבא יסד ברתא), הרי זה באופן של העלם והסתור (כס י"ה), וכמו המשכת וגילוי החכמה בענין הדיבור (מלכות), שאף שהדיבור מגלה את החכמה, הרי אין ביכולת האדם לגלות לזולתו

10) ראה סוכה מח, ריש ע"ב (במשנה).
 11) שבת קנג, א.
 12) סוף יומא.
 13) דשנת תרכ"ז (נדפס בסה"מ תרכ"ו ע').
 14) רנו ואילך.
 15) ד"ה זה בסה"מ תקס"ב ח"א ע' לה
 16) זח"ג (רע"מ) רמח, א. רנו, סע"ב. רנח, א. תקו"ז תכ"א (סא, ב). תניא אגה"ק ס"ה.
 17) זח"ג יו"ד, סע"ב.
 18) מקדש מלך לזהר שם.
 19) ספר יצירה פ"א מ"ד. וראה ביאורו¹⁴ לאדמו"ר האמצעי וארא לט, ב ואילך.
 20) ראה גם תניא שעהיה"א פי"ב.
 15) בשלח יז, טז.

כדיבור את הסברא והשכל כמו שהוא מבינה ומשיגה במוחו, וכמו ברב ותלמיד, שכיון שהתלמיד מקבל מהרב ע"י דיבורו, לכן אינו מקבל את השכל כפי שהוא אצל הרב בעצמו, אלא באופן של כיסוי והעלם. ולא עוד אלא שגם כאשר קאי איניש אדעתי דרבי' לאחר ארבעין שנין²¹, הרי עדיין אינו משיג את עצם נקודת השכל כמו שהיא אצל הרב, שזהו למעלה מהתלמיד לגמרי [וזוהי המעלה באב וכן לגבי רב ותלמיד, שבאב ובן נעשה המשכת העצם ע"י הטפה הגשמית, שאף שנתגשמה מאד, הרי היא ממש כמו שהיתה רוחנית בעודנה במוח האב]. וכן הוא גם למעלה, שהמלכות שנקראת דיבורו ורוח פיו ית', היא בבחי' כס"ה, שבה נמשכת ומתגלה בחי' החכמה באופן של כיסוי והעלם. וזהו הטעם שהגילוי שע"י המלכות הוא באופן של התחלקות וריבוי, וכמשנת²² בפירוש כבוד מלכותך יאמרו וגבורתך ידברו להודיע לבני האדם גבורותיו²³, שהו"ע הגבורות והצמצומים דמלכות שע"ז נעשית התהוות הנבראים בריבוי גדול, שזהו הריבוי דפרטי הנבראים דדומם צומח חי, ועאכו"כ הריבוי העצום דמלאכים כו', שכל זה הוא מצד ההעלם והצמצום שבמלכות. וזהו²⁴ גם מה שבבחי' המלכות הוא ענין החשבון²⁵, כמ"ש²⁶ ענין ברכות בחשבון (והיינו, שאף שהמלכות מקבלת מבחי' החכמה, שזהו"ע ענין, מ"מ, כפי שנמשך במלכות באופן של כיסוי והעלם, הרי זה בא במדידה והגבלה כו'), שזהו החשבון דהתחלקות החיות להיות ריבוי הנבראים כו'.

וענינו בעבודת האדם, שבכל השנה הנה גם עבודת התשובה היא רק מצד בחי' המלכות, בחי' החשבון, שזהו במדידה והגבלה. והיינו, דעם היות שעבודת התשובה היא למעלה מכל המצוות, שלכן בכחה לתקן ולהשלים את כל הפגמים והחסרונות שהיו בקיום התומ"צ²⁷, מ"מ, בכל השנה הנה גם עבודת התשובה היא מצד בחי' המלכות, ולכן היא במדידה והגבלה. ולכן התשובה דכל השנה היא רק מעוונות שהם בבחי' חשבון, פי' שהם בצירופי אותיות במחדו"מ, שלא פגמו בבחי' יחידה שבנפשו לכרות אותה משרשה, כמו עבירות החמורות שהם בכרת ומיתת ב"ד כו'. אבל על עבירות חמורות אינה מועילה התשובה דכל

21) ע"ז ה, ב.
 22) ד"ה תקעו פ"ד (לעיל ס"ע 5 ואילך).
 23) תהלים קמה, יא"ב.
 24) בכמה ענינים דלקמן — ראה גם ד"ה
 25) פר"ת קעו ואילך. ה'ש"ת ע' נד ואילך).
 26) שה"ש ז, ה.
 27) ראה סהמ"צ להצ"צ מצוות וידוי ותשובה. ובכ"מ

השנה, כי אם התשובה דיוהכ"פ דוקא (כדלקמן ס"ד). וכללות הענין בזה, שבעבודת התשובה יש ב' דרגות, תשובה מיראה, שעל ידה זדונות נעשו לו כשגגות, ותשובה מאהבה, שזדונות נעשו לו כזכויות²⁸. והחילוק ביניהם, שזדונות וזכויות הם הפכיים זמ"ז, ולכן כדי שזדונות יהיו נעשים כזכויות, יש צורך בתשובה שהיא למעלה ממדידה והגבלה, אבל כדי שזדונות יהיו נעשים כשגגות, שאינם הפכיים זמ"ז, מספיק גם תשובה שבמדידה והגבלה. וזהו החילוק שבין התשובה דכל השנה שהיא במדידה והגבלה, ועל ידה נעשים זדונות כשגגות, להתשובה דיוהכ"פ שהיא למעלה ממדידה והגבלה, ועל ידה נעשים זדונות כזכויות.

(ד) **ולהבין** מעלת התשובה דיוהכ"פ, יש להקדים מ"ש²⁹ גדול אדונינו רוב כח לתבונתו אין מספר, דלכאורה אינו מובן, איך שייך מספר ואין מספר על תבונה, והול"ל אין חקר (כמ"ש במ"א³⁰). אך הענין הוא, דהנה, בענין המספר יש כמה מדריגות, יחידות, עשירות, מאות, אלפים ורבבות, והיינו, שגם רבבה שהיא המדריגה היותר נעלית, הרי היא עדיין בגדר מספר. ולהעיר, שיש גם פירוש ברבבה מלשון ריבוי³¹, אבל הפירוש הפשוט דרבבה הוא יו"ד פעמים אלף³², וא"כ הרי זה בגדר המספר. והענין בזה, כידוע שבסדר השתלשלות עשר ספירות זמ"ז, הנה בחי' התחתונה נקראת חלק עשירי מהבחי' שלמעלה ממנה, והיינו, שבחי' ז"א שנקרא מאות, הוא חלק עשירי מבחי' חו"ב שנקרא אלפים, ובחי' חו"ב הוא חלק עשירי מבחי' אריך, חיצוניות הכתר, שנקרא רבבות, כמ"ש³³ ואתה מרבבות קודש [וזהו ענין ב' הפירושים שברבבה, מלשון ריבוי, ויו"ד פעמים אלף, כי, בחי' הכתר, גם חיצוניות הכתר, הוא באין ערוך לסדר השתלשלות (רבבה מלשון ריבוי), ומ"מ, להיותו שורש ומקור לנאצלים, יש לו שייכות לסדר השתלשלות (יו"ד פעמים אלף)]. ועפ"ז מובן איך שייך לשון מספר על תבונה, כי, חו"ב דאצילות הם עשרה פעמים כמו החכמה שבמדות, וחלק עשירי מחכמה דאריך. ועז"נ לתבונתו אין מספר, דקאי על בחי' פנימיות הכתר, בחי' תחתונה שבמאציל (בינה שבמאציל), בחי' עתיק, שנעתק ונבדל לגמרי מסדר השתלשלות, והוא בלי מספר כלל, והיינו שאין ערוך להמאציל עם הנאצל

בהעלותך יו"ד, לו.

28 יומא פו, ב.

32 חזקוני בחוקתי כו, ח.

29 תהלים קמו, ה.

33 ברכה לג, ב. וראה גם לקו"ת ר"פ

30 ישעי' מ, כח.

ברכה. סה"מ תרמ"ג ע' כו. פ"ת ע' קעז.

31 ראה יחזקאל טז, ז. פירוש הראב"ע

כלל עד שיהי' חלק ממנו, שגם חו"ב דאצילות אינם אפילו כערך א' לגבי אלף אלפים ורבוא רבבות, ועז"נ אנת הוא חד ולא בחושבן³⁴.

והענין בעבודת האדם, דהנה, יש עבודה שהיא בבחי' יחידות עשירות ומאות, ועד לאלפים, שהו"ע התורה, כמארו"ל³⁵ אלפים שנה קדמה תורה לעולם (וכמשנ"ת במאמר שלפנ"ז³⁶), ועד לרבבה, שהו"ע עבודת התשובה. והנה כתיב³⁷ את זה לעומת זה עשה האלקים, והיינו, כדי שיוכל להיות ענין הבחירה, כמ"ש³⁸ ראה נתתי לפניך וגו' ובחרת בחיים, ולכן גם בלעו"ז ישנו ענין החטא כפי שהוא במחשבה דיבור ומעשה, ויש כפי שנעשה מושקע בזה גם מצד המדות, וגם מצד השכל, ואפילו גם מצד הרצון ח"ו, אבל אין זה באופן שעצם הנפש מושקע בזה. אך לפעמים יכול להיות שפוגם גם בעצם נפשו להמשיכה בקליפות כו', והיינו ע"י עבירות החמורות שהם בכרת ומיתת ב"ד, שהם למעלה מבחי' חשבון, והו"ע בלי מספר דלעו"ז. וענין זה אי אפשר לתקן ע"י עבודת התשובה דכל השנה, שהיא בבחי' רבבה, שזהו בגדר מספר עדיין.

אך על זה ישנו ענין התשובה דיוהכ"פ, ועד להכפרה מצד עיצומו של יום³⁹, שאינה תלוי' בעבודת האדם. והענין בזה, דהנה ידוע⁴⁰ שביוהכ"פ מתעלה המלכות לבחי' בינה, שבה היא התגלות עתיק⁴¹, וכיון שלתבונתו (בינה שבמאציל, בחי' עתיק) אין מספר, אזי נמשכת הכפרה לתקן גם את הענינים דלעו"ז שהם בבחי' בלי מספר.

ה) וזהו גם מה שבתפלת נעילה (הסיום וחותם) דיוהכ"פ, שהיא התפלה החמישית, שאז הוא גילוי בחי' החמישית לפרעה, דתמן אתפריעו כל נהורין⁴², בחי' עתיק, אומרים אתה נותן יד למושעים וימינך פשוטה לקבל שבים, כפי שמבאר במאמר⁴³, שזהו כמו יד הגשמית שצורך תשמישה אינו אלא לקבל או ליתן כל דבר, ולא הי' צריך שתהי' ארוכה כ"כ, ומה שנבראת ארוכה הרי זה כדי למושטה בעת שהוא צריך,

39) ראה רמב"ם הלי' תשובה פ"א ה"ג-ד.
40) ראה פנ"ח שער יוהכ"פ פ"ה. אוה"ת אחרי ע' פט ואילך. ובכ"מ.
41) ראה זח"ג קעח, ב. תו"א לך יא, סע"ב.
42) ראה זח"א רי, א. וראה לקו"ת שבהערה 44.
43) סה"מ תרכ"ו ע' רסא.

34) תקו"ז בהקדמה (ז, א). וראה תו"א וירא יד, א.
35) ראה מדרש תהלים צ, ד. ב"ר פ"ח, ב. תנחומא וישב ד. וש"נ. זח"ב מט, א.
36) ד"ה ולקחתם לכם דיום ב' דחג הסוכות פ"ד (לעיל ע' 84).
37) קהלת ז, יד.
38) נצבים ל, טו. שם, יט.

כמו אם יפול אדם בתחתית הבור וירצה להגביהו משם, לא ישיגנו אלא רק כאשר יפשוט את ידו כו'. ועד"ז למעלה, שמדת החסד נקראת בשם יד סתם, שהו"ע חסד המוגבל כו', אבל חסד דעתיק נקרא יד פשוטה, ועז"נ ימינך פשוטה לקבל שבים (וכפי שמבאר במאמר⁴³ שענין ימינך פשוטה הוא למעלה מכל ארבע הידות, יד הגדולה יד החזקה יד הרמה וזרוע הנטויה⁴⁴), שמתפשטת ויורדת למטה ביותר כדי לקבל גם את היושב בתחתית הבור, דהיינו גם מי שנטבע בשאול (וכנ"ל שגם עצם נפשו נשקע בקליפות כו') שאין שם חשבון⁴⁵. וכל זה הוא מפני שביהכ"פ נמשך ומתגלה בחי' עתיק, בחי' לתבונתו אין מספר, ולכן נעשית הכפרה גם על הענינים דלעו"ז שהם בבחי' בלי מספר, כנ"ל.

ו) **ובזה** יובן גם גודל השמחה דחג הסוכות, שהשמחה היא מצד שלימות הכפרה דיוהכ"פ, שאז מתכפרים גם הענינים שאינם יכולים להתכפר ע"י התשובה דכל השנה, כנ"ל. והענין בזה⁴⁶, דהנה, כללות השמחה דחג הסוכות היא מצד הקירוב שלאחרי הריחוק, וכידוע שכאשר הקירוב בא לאחרי הריחוק אזי השמחה היא גדולה ביותר. וכמו בשמחת נישואין שהיא באופן של קירוב שלאחרי הריחוק, דהנה, החתן והכלה מצד שרשם הם משרש אחד, וכפי שאמרו רז"ל⁴⁷ ארבעים יום קודם יצירת הולד בת קול יוצאת ואומרת בת פלוני לפלוני, והיינו לפי שהם משרש אחד. אך אח"כ מתרחקים זמ"ז, שכל אחד מהם נולד וגדל אצל הוריו, כל אחד במקומו כו'. ולכן, כאשר חוזרים ומתקרבים זל"ז בעת הנישואין, אזי השמחה היא גדולה ביותר. ומזה מובן גם בנוגע לגודל השמחה דחג הסוכות, מצד הכפרה דיוהכ"פ, שכיון שזהו קירוב שלאחרי הריחוק, אזי השמחה היא גדולה ביותר, כמו בשמחת נישואין. ויתירה מזה, דהנה, ככל שהריחוק הוא גדול יותר, כך תגדל יותר השמחה בהקירוב שלאחרי הריחוק, והרי הריחוק דחתן וכלה לפני הנישואין אינו ריחוק גדול כ"כ, כיון ששניהם הם מישראל עם קדושים⁴⁸, משא"כ הריחוק שמצד החטא (לפני הכפרה דיוהכ"פ), שניצוץ קדושה נמצא בלעו"ז כו', הוא ריחוק שבאין ערוך, ולכן, השמחה דחג הסוכות מצד הקירוב שלאחרי ריחוק גדול כזה, היא גדולה יותר אפילו משמחת חתן

44) ראה לקו"ת שה"ש ו, ד.

ואילך).

45) ראה קהלת ט, יו"ד.

47) סוטה ב, א.

46) בהבא לקמן — ראה המשך וככה

48) ע"פ לשון חז"ל — הובא בסדר רב

תרל"ז פצ"ז (סה"מ תרל"ז ח"ב ע' תרלו

עמרם קודם ברכו לשחרית.

וכלה. ועוד ענין בזה, שיש חילוק גם בהקירוב שהי' קודם הריחוק, שהרי הקירוב דחתן וכלה אינו אלא ששניהם משרש אחד, אבל הקירוב דנש"י עם הקב"ה היינו שהם מושרשים בהעצמות באופן שהם חד עם העצמות, דהנה כתיב⁴⁹ עם המלך במלאכתו ישבו שם, ואמרו רז"ל⁵⁰ במי נמלך בנשמותיהם של צדיקים, ובתנא דבי אליהו⁵¹ איתא, שני דברים קדמו לעולם, תורה וישראל, ואיני יודע איזה מהם קדם, אומר אני ישראל קדמו, שנאמר צו את בני דבר אל בני, והיינו, שישנה תחילה המציאות של בני שאליהם נאמרו ציווי התורה, והיינו, שנש"י מושרשים בהעצמות באופן נעלה יותר מאשר התורה, והרי יחוד התורה בהעצמות הוא כמו יחוד השכל והמשכיל שהוא יחוד נפלא שאין יחוד כמוהו כו' (כמבואר בתניא⁵²), ועאכו"כ בנוגע להיחוד דנש"י בהעצמות שהוא באופן נעלה יותר. ולאחרי תכלית הקירוב הנ"ל, הנה ע"י החטא כו' נעשה ריחוק גדול ביותר, שנופל בג' קליפות הטמאות כו', שזהו תכלית הריחוק מן הקצה אל הקצה. ולכן כאשר לאחרי הריחוק חוזרים ומתקרבים זל"ז, אזי השמחה היא היותר גדולה. וזהו כללות ענין השמחה דחג הסוכות שבאה לאחרי שלימות התשובה דיוהכ"פ באופן שזדונות נעשו לו כזכיות (כנ"ל), דהיינו, שגם כאשר הי' ריחוק היותר גדול, לא רק הריחוק שע"י שגגות, שהם מהתגברות נפש הבהמית שמנוגה⁵³, אלא גם הריחוק שע"י זדונות, שהם מג' קליפות הטמאות לגמרי, הנה לא זו בלבד שמתבטלים הזדונות, אלא יתירה מזה, שהם עצמם נהפכים לזכיות, והיינו, שלא זו בלבד שאינם מנגדים כו', אלא אדרבה, שעל ידם נעשה תוספת אור דתומ"צ, ועי"ז ניתוסף לו סיוע בעבודת ה'. וזהו גם משנת"ל (ס"ב) שסכך הסוכה שבדוגמת ענני הכבוד נמשך מענן הקטורת דיוהכ"פ, כידוע⁵⁴ שענין י"א סממני הקטורת הוא כדי להפוך את הי"א ארורים לברוך, וענין זה נמשך בגילוי בחג הסוכות, שזהו"ע בכסה ליום חגיגו, כנ"ל.

ז) **אמנם** ההמשכה שע"י סכך הסוכה היא בבחי' מקיף עדיין, וכדי שתהי' ההמשכה בפנימיות הרי זה ע"י ושאבתם מים⁵⁵. והענין בזה, דהנה, מים אין להם גוון, ועם כל זה הרי הם מקבלים את כל הגוונים, והיינו, שכאשר נותנים את המים בכלים בעלי גוונים שונים,

53) תניא אגה"ק סוסכ"ח.

54) ראה תו"א תולדות כ, סע"ב ואילך.
עטרת ראש שער יוהכ"פ לו, ב ואילך.
55) ראה גם המשך וככה תרל"ז פצ"ח
(סה"מ תרל"ז ח"ב ע' תרלה ואילך).

49) דברי הימים א ד, כג.

50) ב"ר פ"ח, ז. רות רבה פ"ב, ג.

51) רבה — פ"ד. וראה סה"מ תרצ"ב ע'.

רה. ושי"נ.

52) פ"ה.

הרי הם מצטיירים כפי גוון הכלים, שזהו מצד הפשיטות שבהם שנמשכת מפשיטות העצמות [וע"ד משנ"ת במאמר הקודם⁵⁶ בענין ערבי נחל שגדלים באחוזה, שזהו ענין טבעי בעצם מהותם, ולא מצד איזו מעלה, שהרי אין בהם לא טעם ולא ריח⁵⁷]. ונמצא, שענין המים שהם באופן של פשיטות שלמעלה מציור, הוא ע"ד בחי' לתבונתו אין מספר, בחי' שלמעלה מגדר מספר, בחי' עתיק, שממנה נמשכת הכפרה דיוהכ"פ באופן שזדונות נעשו לו כזכיות, שמתגלה בסכך הסוכה בבחי' מקיף. וע"י שאיבת המים בכלים, נמשכת פשיטות זו בבחי' פנימיות. ועפ"ז יובן הטעם על גודל השמחה דשמחת בית השואבה, עד שמי שלא ראה שמחת בית השואבה לא ראה שמחה מימיו, שזהו מצד ההמשכה בפנימיות. וע"ד גודל השמחה דשמע"צ ושמח"ת שהיא למעלה גם משמחת בית השואבה, שהרי שמחת בית השואבה לא היו עושים אותה כל מי שירצה, אלא רק חסידים ואנשי מעשה היו מרקדין כו"⁵⁸, ושאר כל העם באים רק לראות ולשמע⁵⁹, משא"כ השמחה דשמע"צ ושמח"ת היא אצל כל העם, וטעם הדבר הוא לפי שבשמע"צ נמשכים כל עניני חג הסוכות בפנימיות. ועד"ז מובן בנוגע לחג הסוכות גופא, דכיון שע"י שאיבת המים נעשית ההמשכה בפנימיות, לכן השמחה היא גדולה יותר.

ולהעיר שגם שמע"צ קשור עם ענין המים, שהרי בשמע"צ מתחילים לומר משיב הרוח ומוריד הגשם⁶⁰, וכידוע⁶¹ בענין גבורות גשמים⁶⁰, שאף שהגשמים יורדים טיפין טיפין, שזהו ע"ד ענין התחלקות שבמלכות שמצד הגבורות (כנ"ל ס"ג), הנה ההתחלקות זו אינה בחי' גבורה וצמצום שהוא בחי' מיעוט והעדר האור, אלא היא מצד התגבורת דוקא, דכל השפעה שבאה בתגבורת העצמות ה"ה באה בבחי' התחלקות דוקא⁶².

ח) אמנם אף שענין גבורות גשמים מורה על תגבורת העצמות כו', מ"מ, תכלית העילוי הוא שיומשך בחי' האור שלמעלה גם מענין גבורות גשמים, שזהו שאמרנו אל תאמרו מים מים⁶³, כי התכלית הוא שיומשך בחי' עצמות אוא"ס שלמעלה גם מבחי' מים מים.

56 ד"ה ולקחתם לכם פ"ח (לעיל ע' 88).
 57 ראה ויק"ר פ"ל, יב.
 58 משנה וגמרא סוכה נא, סע"א ואילך.
 59 רמב"ם הל' לולב פ"ח הי"ד.
 60 משנה ריש מסכת תענית (ב, א).
 61 ראה סה"מ תרע"ח ע' צג. תרצ"ב ע' רסט. וש"נ.
 62 המשך תער"ב ח"ג ע' א'שלה.
 63 חגיגה יד, ב. וראה תו"א יתרו עג, ד.
 מאמרי אדה"ז תקס"ד ע' צו ואילך. תקס"ה ח"ב ע' תרלב.

וענין זה יתגלה בקרוב בגאולה השלימה ע"י משיח צדקנו, שאז יקויים היעוד שאומרים בהפטרה דחג הסוכות: והי' ה' למלך על כל הארץ ביום ההוא יהי' ה' אחד ושמו אחד⁶⁴, וכדרשת רז"ל⁶⁵ שאז יהי' כולו הטוב והמטיב, ויהי' נקרא כפי שהוא נכתב⁶⁶. ואז יקויים גם מ"ש בהפטרה דשבת חול המועד סוכות: והי' ביום ההוא גו' תעלה חמתי באפי וגו' והתגדלתי והתקדשתי ונודעתי לעיני גוים רבים גו'⁶⁷, כולל ובמיוחד בנוגע לאותם מדינות שבהם נמצאים יהודים שרצונם לקיים תומ"צ ואין יכולים לפי שאין מניחים אותם כו', ובגלל זה נמצאים הם במעמד ומצב שאין בהם לא טעם (תורה) ולא ריח (מצוות)⁶⁷, אבל אין זה באשמתם, כי מצד עצמם יש בהם טעם וריח כו', אלא שמצד ההשגחה העליונה, ומצד חשבונות של תמים דעים, שהם למעלה מהבנה והשגחה לגמרי, בחרו ביחידי סגולה אלו, והעמידו אותם במעמד ומצב שדורש מסירת נפש על קיום התומ"צ, שכל זה הוא מצד הרצון העליון בענין המסירות נפש. אך על זה ישנה הטענה, כמשנת"ל⁶⁸ בענין תפלה⁶⁹ לעני כי יעטוף גו'⁷⁰, שהעני טוען, שהן אמת שמצד סדר השתלשלות צריך להיות הענין דמשפיע ומקבל, והמקבל צריך להיות במעמד ומצב דכלי ריקן (שאינו הוא) מחזיק⁷¹, ולכן צריך להיות כן גם למטה כו', אבל אעפ"כ — טוען העני — מדוע צריך דוקא הוא להיות העני, וכנ"ל שאין זה באשמתם כו', אלא שההשגחה העליונה בחרה בהם דוקא. וע"י התפלה, שהיא מלשון התקשרות והתחברות⁷², כולל גם הענין דאהבת ישראל (שזהו"ע ערבי נחל שגדלים באחזה), כמבואר בארוכה בכ"מ גודל העילוי שבמצות אהבת ישראל⁷³, וכמאמר אדמו"ר הזקן⁷⁴, שאהבת ישראל היא כלי לאהבת הוי', ואהבת את הוי' אלקיך⁷⁵, וגם לבחי' עצמות אוא"ס שלמעלה מהוי' — ממשכים ופועלים שיתבטלו כל המנגדים כו', ככל פרטי הענינים שבהפטרה הנ"ל, ובקרוב ממש תהי' היציאה משם בנערינו

64 זכר"י יד, ט.
 65 פסחים נ, א.
 66 חסד קצת (המו"ק).
 67 יחזקאל לח, יח-כג.
 68 סד"ה שיר המעלות ממעמקים (לעיל)
 69 וראה גם סד"ה תקעו (לעיל ע' 14).
 70 תהלים קב, א.
 71 סה"מ תרכ"ז ע' תלא.
 72 סוכה מו, א.
 72 ראה תו"א תרומה עט, סע"ד ואילך.
 73 ראה תניא פל"ב. סהמ"צ להצ"צ מצות אהבת ישראל. ספר הערכים חב"ד בערכו.
 74 ראה סה"מ תרצ"א ע' צד. ספר השיחות תרפ"ט ע' 56. אגרות-קודש אדמו"ר מוהרי"צ ח"ב ע' קלד ואילך. ח"ג ע' תכו (הועתק ב"היום יום" ו תשרי).
 75 ואתחנן ו, ה.

ובזקנינו בבנינו ובבנותינו⁷⁶, לא תשאר פרסה⁷⁷, שאפילו יהודי אחד וניצוץ קדושה אחד לא ישאר בגלות, וקהל גדול ישובו הנה⁷⁸, ושמחת עולם על ראשם⁷⁹.

(78) ירמי' לא, ז.
(79) ישע'י לה, י. שם נא, יא.

(76) כמ"ש ביצי"מ — בא יו"ד, ט.
(77) שם יו"ד, כו.